

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

6. De Tutela, & Cura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

Sectio I. de Contr. Adminiculariis 241

piensem & hunc actione negotiorum gesto-
rum. l. si pupilli §. item queritur. ff. eodem, Mo-
lina d. 554 n. 10. & 11.

Negotiorum gestor, si gestum est negotiū tantum in bonum eius, qui abiens erat, quapropter ita desertum erat, vt nullus alius e-
giturus fuisset, tenetur tantum de dolo & culpa lata. *Quod Nernus ff. depositi.* si autem negotium desertū non erat, led in quavis alius e-
fuisset, tenetur de leui culpa, saltem quando nullas diligentissimas sese offerebat, qui id ge-
reret. Quando vero diligentissimas se obtulisset, impeditus est, eo quod ipse iam id sus-
cepisset, nisi mandatum datum fuisset diligentissimi negotiorum gestoris, non tenetur nisi de leui. Mol. d. 554. n. 6.

De casu vero fortuito regulariter non tenetur. *l. Negotium. C. de negot. gest. Dixi. Regulariter*, quia si dominus negotiorum admonitorisset, ne ageret sua negotia in absētia nisi eo pacto, ut teneatur de casu fortuito: tunc si ea agat in absentia domini, teneretur. *l. Negotium cit.*

Ar incipis negotium gerere, & postea relinques antequam perficiatur, teneatur de damno ob id subleuto. Quia censetur initus quasi contractas inter vtrumque de eo gerendo, ac perficiendo. *l. In commodato §. scilicet ff. commodati.* Unde licet in societate morte vnius ex locis expirat societas, quoad negotia non gesta, non autem quoad ea, quae capta sunt, hac enim per fici debent: ita negotiorum gestor debet quae cepit, perficere. *l. Nam & Neratius §. si vnicui, ff. de negot. gest.*

Quandois, cuius negotium geritur, expresse significant, ne illud id gereretur: teneatur ad expensas factas post admonitionem, etiam si vultit negotium actum esset, ad factas vero teneatur. *fin. C. de negot. gest. Azor. p. 3. l. 1. c. 24. q. 3. Molina d. 154. n. 1.* Si autem nulla preceisset admonitio, & negotii aliqui vultit gestum esse: teneatur solvere expensas. *d. si ex dubio ff. de negot. gest. l. vi.* vero expensæ factæ in negotio absentis maiores sint, quam rei vtilitas non teneatur absens eas solvere, nisi pro vtilitate in re illa subsecuta ratione. *Molina & Azor ubi sup.*

Ceteri qui negotium gessit animo gratuito non potest expensas petere, mutato animo, si sunt elemosynæ, & pietatis. Quia eo ipso donatus, unde non potest exigere pretium, si autem non gessit animo gratuito, sed animo compensationem exigendi, tunc potest exigere id, quod expendit. Quia tunc veliter gessit illius negotia, & quod impensum est pretio est compensabile Filiis tr. 3, § 4. 8. Præsumitur quidem expensas factas fuisse causa pietatis, si gestor negotiorum, & ille cuius nomine gerit sint consanguinei intra tam arctos gradus, ut soleant ab ascendentiis illi præberi alimenta, quando indigent, si famulus ægrotans, & paterfamilias sumptus in infirmitate eius gessit famulo incompetentes, comenientes autem nobilitati, ac diuitis patrisfamilias, præsumendum est, eos fecisse gratis, ac pietatis intuitu Mol. d. 54, n. 4.

Ex negotiis gētis duplex actio oritur. Vna
directa in eo, cuius negotium gētur aduer-
sus negotiorum gestorem, ad ea omnia exi-
genda, quae mandator exigit contra manda-
tarios. *Eschob. & Mend. Theol. Moral. Tom. V.*

tarium. Altera contraria in negotiorum ge-
stione aduersus eum, cuius negotium gestum
est, ut id exigat ab eo, quod mereretur ex-
pensæ in industria, et opere in eo collatæ. Est ve-
rò eiusmodi actio virumque refulsans, perso-
nalis, ut habetur *l. penult. C. de negot. gest.*
et transgreditur vtrumque in hæredes, et contra
hæredes negotiorum gestoris, et eius cuius
negotium est actum *l. 3. §. hac aut. ff. de nego.*
gest. lege plura apud Molinam *d. 555.*

CAPVT VI.

De Tutela, & Cura.

 VELA est ius & potestas in capite 50
libero ad tuendum eum, qui propter
aeratem suam spon se iuri nequit la: Quid
a iure civili data & permisa. Vnde tutor di-
citur, qui pupillum, vel pupillam mor-
te patris, vel emancipatione sui iuris
factum, factamve tueretur. Principaliter
tutor datur in personæ defensionem, quæ
propter aeratem defendere se nequit. Secun-
dario autem datur ad res tuendas. Curator
autē ex opposito datur principaliter ad defen-
dendas res, secundario in personæ defensionem.
Tutor datur pupillo, sed impuberi:
curator vero minori, id est, illi, qui qua-
tuordecim annos explevit. *Instit. s. est au-
tem de tutela. Instit. de curatore.* Syluest.
v. Tutela. Filliucius tr. 39. n. 53.

Triplitem tutelam sicut & tutorem invenio. Prima dicitur *Testamentaria*, & tutor testamentarius, cum scilicet pater, vel alius ex ascendentibus dat filio tutorem in testamento. Secunda dicitur *Legitima*, quae datur a lege abique hominis facto, cum nullus est tutor testamentarius, & deferatur ei, qui primo loco debebat succedere pupillo ab intestato, is enim tenetur suscipere eius tutelam, quia ubi est successione emolumentum, ibi & tutelae onus esse debet. Tertia dicitur *Datus*, quae scilicet datur a Iudice, cum nullo tutore dato in testamento, nec extantibus consanguineis ad tutelam idoneis.

Index ex officio dat tntorem. Durat
 autem tutela vſque ad quatuordecimum
 annum completum in mare, & duodeci-
 mum in fœmina. Deinde incipit cura vſ-
 que ad vigefimum quintum completum in
 utroque. *Institution. Quis mo. tutel. fil. &
 Inſtitut. de curatore.* Sylæſt. verb. Tutela
 gna. lio. prim. Bonacina de contr. diſp. 3. q. 19.
 cuncto ſecund.

Tutor potest institui ille, qui alterius curam suscipere valet, & à iure non prohibetur. Vnde ineubus & minor non possunt constitui tutores, imò nec fatiosus, mendax, furiosus, prodigus, murus, furdus, seruus, Religiosus creditor, vel debitor pupilli, quia omnes hi à iure repelluntur Porro mater, & auita tutelâ filiorum suscipere possunt, si velint, & aliis

X

tutoribus

tutoribus legitimis, & dativis praefertuntur, non vero testamentariis. At si mater, & avia transeant ad secundas nuptias, contracto matrimonio, tutelam ipso iure amittunt, & bona secundi coniugis obligata remanent pro reddenda administrationis ratione. Filios familias, praefecto alio impedimento, tutor potest constitui. Clerici autem non possunt cogi ad tutelam suscipiendam, quia eo gaudent privilegio, possunt autem si velint, recipere tutelam legitimam, non autem dativam, vel testamentariam, leg. si hereditas, § si furiosus, ff. de test. tut. Authent. Mauri, & avia, c. Quando mulier tutela officio fungi pot. l. Filios familias, ff. de his, qui sui sui vel alieni. Cap. fin. dist. 76. Bonac. de contr. d. 3. q. 19. pun. 3. Filiuc. tr. 39. n. 55.

93
Ex qua
culpa tutor
aut curator
teneatur.

Tutor autem tenetur ex eadem culpa, qua negotiorum gestor, nempe ex dolo, culpa lata, & levi, & ad omnia negotia pupilli, ex quorum omissione pupillo detrimentum sequeretur, & hoc maxime, si officium tutoris pretio exercet, tunc enim cum officium tutoris, aut curatoris utile sit pupillo, vel minori, & ipsimet tutori, vel curatori, ideo de levi culpa tenetur. Salarium autem tutori, vel curatori constituendum est à principio, alioquin non debatur, nisi iusta causa superveniat. Quia dum Salarium ab initio constitutum non est, censetur tutor, vel curator, gratis tutelam, aut curam suscepisse, suoque cessisse iuri. l. secund. Codic. si tutor, vel curator, leg. Tutori. Codic. de negot. gestor. Molina de contr. d. 55. n. 1. Menoch. de arbitr. l. 2. casu 512. Bonac. de contr. d. 3. quest. 19. puncto 4. numero 2.

54
At tria
inter vel
curator te-
nentur.

In particulari tutor vel curator ad tria tenentur. Primum ut conservet pupillos vel minores à crimine illatos, eosque bonis moribus imbuat. Ob id unus & alter potest stipendium pupilli, aut minoris praepositis assignare, iuxta eorum qualitatem, & quantitatem patrimonij. Secundò, ut res eorum ab iniuria praeservet, unde tutores dicti sunt quasi tutores. Tertiò, ut pecuniam eorum, vel bona mobilia, quae ad nihilum, valent, si asseruntur convertant in praedia, ex quibus percipiant fructus, aliqui tenetur tutor, aut curator pupillo, aut minori ad fructus, quos habere poterat, deductis expensis, & periculis. Quod tamen intelligo, si id facere potuerunt, C. l. 12. quest. prim. Sylvest. verb. Tutor. questio. quart. Fillinc. trall. 39. numero 57. Reb. ll. part. secund. l. 17. qu. prim. num. 10. Bonac. de contr. d. 3. q. 19. pun. 4. num. 5.

55
Quid agere
debeat tu-
tor aut cu-
rator cum ad
aliquid alienum
solvendum,
vendendum
pupilli, vel
minoris bo-
na sint?

Si ad quod alienum solvendum vendenda sint aliqua pupilli bona, tutor primo loco debet alienare res inutiles, deinde res minus utiles, ultimo loco bona stabilia, si reliqua non sufficiunt ad solvenda debita. Unde infero, nefas esse tutori, vel curatori, vendere bona stabilia pupilli, vel minoris, nisi ex virgati causa. leg. Ob es Cod. de prad. minor. Sylvest. verb. tutor, questio. 4. Tabiena ibi. § 2. Res autem pupilli, aut minoris non possunt emi à tutore vel curatore, nisi sub hasta, ac bona fide.

56
De inven-

Tutor vel curator, tenetur quam primum poterit, facere inventarium de rebus

pupilli, nisi causa necessaria, vel iustissima impediatur. Causa autem necessaria est moribus. Causa iustissima dicitur, si testator remittit confessionem inventarii, nisi ex causa do. videretur contrarium in iudicio leg. Tutor, qui repertorium, ff. de administ. tutor. leg. Haec conditio, ff. de condit. & demonstr. Sylvest. verb. Tutor. questio. 6. & 7. In duobus autem casibus non tenetur. Primum, si consuetudo esset, quod non fieret. Secundò, si Index ex causa remitteret. Hoc verò inventariū fieri debet in praesentia publicarum personarum, sufficit tamen notarius, nec praesentia Iudicis necessaria, est nisi ut fiat fides contra debitores, quorum nomina in inventario scribuntur. Fieri denique debet inventarium omnium bonorum seu rerum corporaliū: & instrumentorum, hoc est, omnium iurium corporaliū, de quibus apparent instrumenta, vel probationes in bonis pupilli, aut minoris. l. Tutores, C. de admin. tut. Syl. citat. q. 8. & 9. Fill. tr. 39. n. 60. & 61.

CAPVT VII.

De Stipulatione, & Acceptatione.

Stipulatio est contractus, qui verbis perficitur, praecedente interrogatione, quod sit, quia ab altero petit, an promittat, vel adstringat se ad aliquid dandum, vel faciendum, & subsequente responsione, ac sponse alterius, qua promittit, id se facturum, aut concedat. Insist. de verb. obligat. in princ. Verum is, qui interrogat ac petit promitti sibi, & stipulari ab alio, dicitur Stipulator, is vero, à quo stipulatur, & petitur promissio, dicitur Promissor, vel Stipulatus, sumpto nomine Stipulari passivè. Profecto olim praescriptae erant certae verborum formae ad interrogandum, & respondendum, sine quibus contractus non valebit, hodie satis est, ut quibuscumque vocibus in idiomate aliquo significantibus unus alteri exprimat sufficienter suam petitionem, & alter illi suam consensum declarat. Insist. de verb. obligat. §. 1. l. Omnes, ff. de contrab. & com. stipul. Mol. d. 254. n. 3.

Si interrogatio fiat in vno idiomate, & promissio in alio, valida est stipulatio. Quia licet voces, quibus stipulator, & stipulatus utuntur, non debeant esse significantiae ex sola impositione eorum, tamen si fiat inter homines diversarum linguarum satis erit, si interrogatio in vno idiomate fiat, & in alio promissio, modo se invicem intelligant, saltem per communem interpretem, l. 1. §. ultim. ff. de verb. oblig. Hinc inter absentes, hoc est, adeo distantes, ut unus non valeat percipere vocis alterius significationem stipulatio perfici non potest l. ff. de v. oblig. si tamen in publico instrumento contineatur, stipulatorem, & stipulatam praesentes fuisse, nisi stipulatus contrarium probet sufficienter, sine in

tario bono-
rum facien-
do.

57
Quid sit
stipulatio.

58
Valeat sti-
pulatio, si
in vno
idiomate
interroga-
tione, & re-
sponsio in
alio.